

HANDLINGSPLAN

mot

radikalisering, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet

Lokal handlingsplan for kommunene i Vest-Lofoten

Vestvågøy kommune

Flakstad
Kommune

Moskenes
Kommune

Forord

Den lokale handlingsplanen for kommunene i Vest-Lofoten er bygget på den nasjonale handlingsplanen mot radikalisering og voldelig ekstremisme fra 2014.

Forebyggingsarbeid er sentralt for å sikre grunnleggende verdier som demokrati, menneskerettigheter og trygghet. Gjennom denne planen vil arbeidet med forebygging av radikalisering, ekstrem vold og hatkriminalitet styrkes i det lokale arbeidet.

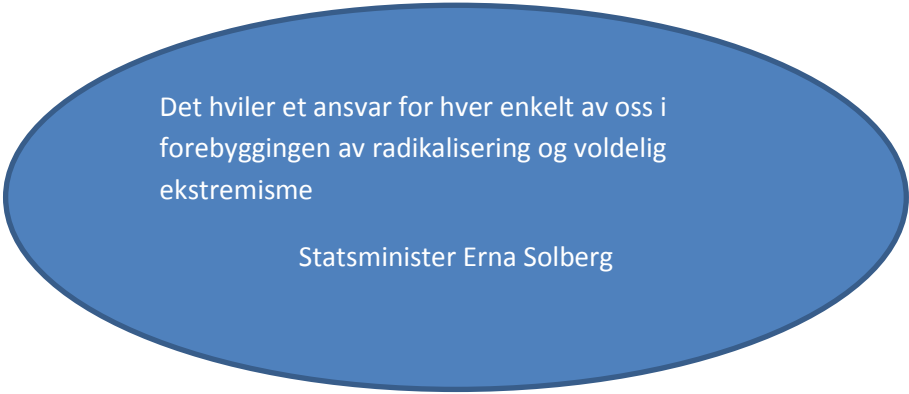
Den lokale handlingsplanen legger opp til å styrke og utvikle kriminalforebyggende arbeid gjennom målrettet tiltak i forebyggingsarbeidet. Innsatsen må gjøres på tvers av fagområder, tjenester og samfunnssektorer.

For å lykkes med forebyggende tiltak vil det være viktig med tett samarbeid mellom kommuner, fylkeskommune, statlige etater, frivillige aktører og det sivile samfunnet. Et viktig mål med denne planen er å samordne og koordinere samarbeid mellom ulike offentlige instanser og organisasjoner, og samtidig få frem tydelige ansvarsforhold mellom kommune og politi.

Den lokale handlingsplanen mot radikalisering, ekstrem vold og hatkriminalitet er bredt forankret i kommunene og politirådet i distriktet.

Remi Solberg – Ordfører i Vestvågøy kommune

Leder av politirådet i Vest-Lofoten

Det hviler et ansvar for hver enkelt av oss i
forebyggingen av radikalisering og voldelig
ekstremisme

Statsminister Erna Solberg

Innhold

1. Nye og sammensatte utfordringer
2. Definisjoner og sentrale begrep
3. Organisering, styring og koordinering
4. Visjoner, mål og målgrupper
5. Satsningsområder og tiltak:
 - Sikre samordning, koordinering og samarbeid
 - Sikre trygge og inkluderende kommuner og skoler
 - Sikre målrettet og tett oppfølging av ekstreme miljø og enkelt personer
 - Sikre informasjon, kompetanseutvikling og kunnskapsoverføring

Forkortelser i dokumentet:

- PST – Politiets sikkerhetstjeneste
- PU – Politiets utledningsenhet
- UDI – Utlendingsdirektoratet
- RVTS – Regionalt ressursenter for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
- SLT – Samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet
- MOT – En ideell, politisk og religiøs uavhengig stiftelse som har som hovedmål å bidra til utvikling av robuste ungdommer som tror på egne krefter og tar bevisste valg, og som aksepterer forskjeller og gjør hverandre verdifulle.

1. Nye og sammensatte utfordringer

Utviklingstendenser og begivenheter internasjonalt, nasjonalt og lokalt utfordrer kriminalitetsforebyggingen.

Hatkriminalitet, voldelig ekstremisme og terror blir stadig mer komplekst. Store internasjonale kriser medfører blant annet stadig større tilstrømning av immigranter til Norge. Erfaringsmessig skaper store tilstrømninger frykt og usikkerhet hos befolkningen for øvrig.

Den store flyktningsstrømmen i 2015 utfordrer ikke bare Norge, men også hele Europa.

I lys av stadig større tilstrømning av immigranter og hyppigere terrorhandlinger i det internasjonale samfunnet, vil beredskap og forebygging få ett stadig større fokus og styrking, ikke bare nasjonalt, men også lokalt.

Regjeringen la frem i 2014 en nasjonal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme som skal være med på å bidra til å møte utfordringene vi vil stå overfor. I den lokale handlingsplanen har også kommunene i Vest-Lofoten tatt inn begrepet hatkriminalitet, et begrep som er sentralt når samfunnet utfordres slik at frykt og usikkerhet skapes.

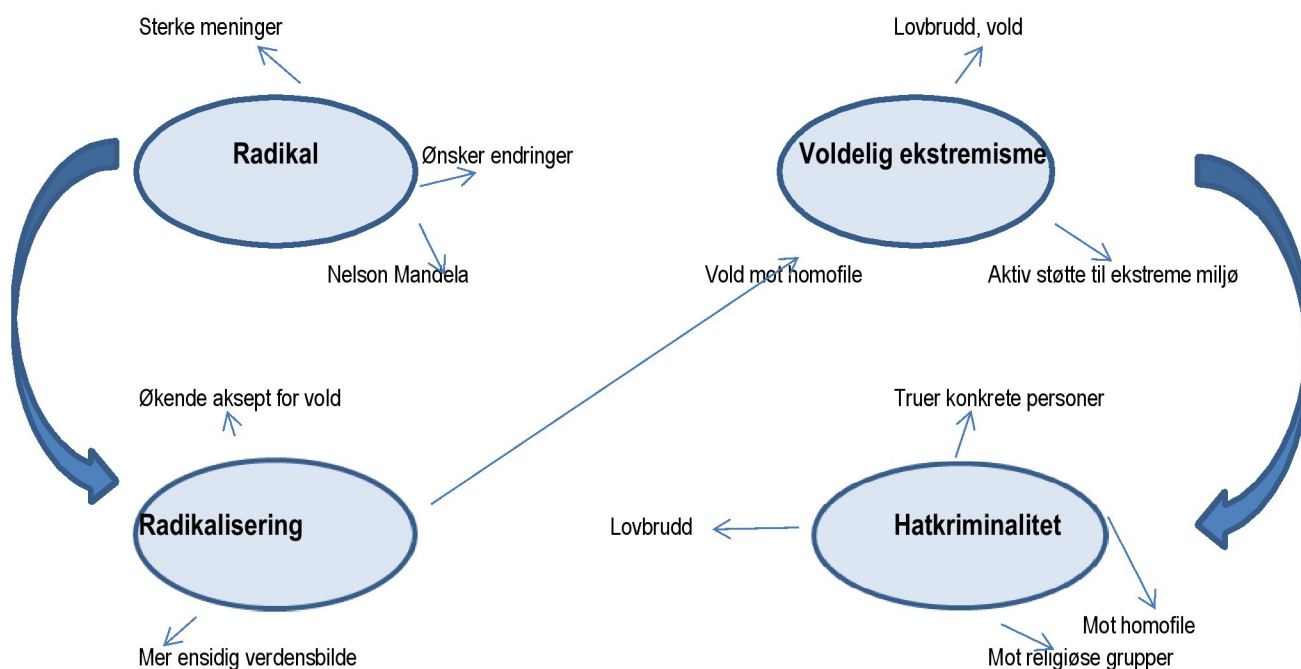
Utfordringene er sammensatte og komplekse. Det er vanskelig å følge konfliktlinjer, forbygge konflikter og treffe med tiltak i forebyggingen i forhold til miljøer og personer som kan begå voldelig ekstremisme og hatkriminalitet. Både voldelig ekstremisme og hatkriminalitet kan være relatert til høyreekstremisme, venstreekstremisme, ideologisk ekstremisme, religiøs ekstremisme og militant ekstremisme.

Politirådet og kommunene i Vest-Lofoten ser behovet for å koordinere, samordne og styrke den forebyggende innsatsen innenfor dette feltet. Arbeidet må «spisses» mot barn, unge og voksne som kan bli utøvere av – eller rammes av – voldelig ekstremisme og hatkriminalitet gjennom økt kunnskap og dialog.

2. Definisjoner og sentrale begrep

- **Radikalisering**
En prosess der en person eller gruppe i økende grad **aksepterer** bruk av vold som virkemiddel for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål, der voldelig ekstremisme kan bli en følge av dette.
- **Voldelig ekstremisme**
Aktiviteten til personer eller grupperinger som er **villig** til å bruke vold for å nå sine politiske, ideologiske eller religiøse mål. Med ekstremisme menes her :
 - a) kun aksepterer egne meninger
 - b) at det er legitimt å ty til vold for å få gjennomslag for sine meninger
- **Hatkriminalitet**
Voldelig ekstremisme er hatkriminalitet. Hatkriminalitet kan også omfatte trusler, skadeverk mm. De mest alvorlige hatkriminalitetssakene i Norge i nyere tid er Utøya 22.7.11 og drapet på Benjamin Hermansen i 2001
- **Nettekstremisme**
Radikalisering, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet på internett, som kan rammes av straffelovens §135 om diskriminering og hatefulle ytringer.
- **Avradikalisering**
En prosess om under gitte forutsetninger kan føre til at personer i mindre grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål.

3. Organisering, styring og koordinering

Hovedaktørene i den lokale handlingsplanen mot radikaliserings, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet er kommunene i Vest-Lofoten og distriktets politiråd.

Justis- og beredskapsdepartementet har etter konkrete tiltak i den nasjonale handlingsplanen mot radikaliserings og voldelige ekstremisme opprettet radikaliseringskontakt i hvert politidistrikt. Radikaliseringskontakten skal ha en rådgivende funksjon opp mot politirådene, SLT og andre lokale samordningsstrukturer. PST skal ha tett dialog og oppfølging av de lokale radikaliseringskontaktene.

Politirådet i distriktet skal være med å samordne og styre samhandlingsrutiner mellom politi og kommune.

Politiråd:

Politirådet i regionen samordner det strategiske rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid, og arbeider mot radikaliserings, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet.

Politirådets ledes av ordfører i Vestvågøy kommune, Remi Solberg

SLT-koordinator:

SLT koordinatorene i kommunene har ansvaret for den lokale koordineringen og er sekretær for den lokale styringsgruppen (politirådet).

Ressursgruppe mot radikaliserings, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet:

Det er opprettet en egen ressursgruppe for å arbeide med forebygging av radikaliserings, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet. Gruppens medlemmer er fra politi, kommune, den norske kirke, humanetisk forbund, lokal moskè, ungdomsrepresentanter fra videregående skole, og kan utvides ved behov.

Tros- og livssyn representerer en stor del av befolkningen i en kommune, og de er viktige samarbeidspartnere i det kriminalforebyggende arbeidet

Målsetting med en slik gruppe er å skape gode kontakter i organisasjonene med forskjellig bakgrunn og kultur og jobbe med konkrete forslag til forebyggende tiltak.

Gruppen skal ledes og driftes i samarbeid med politi, kommune og organisasjonene.

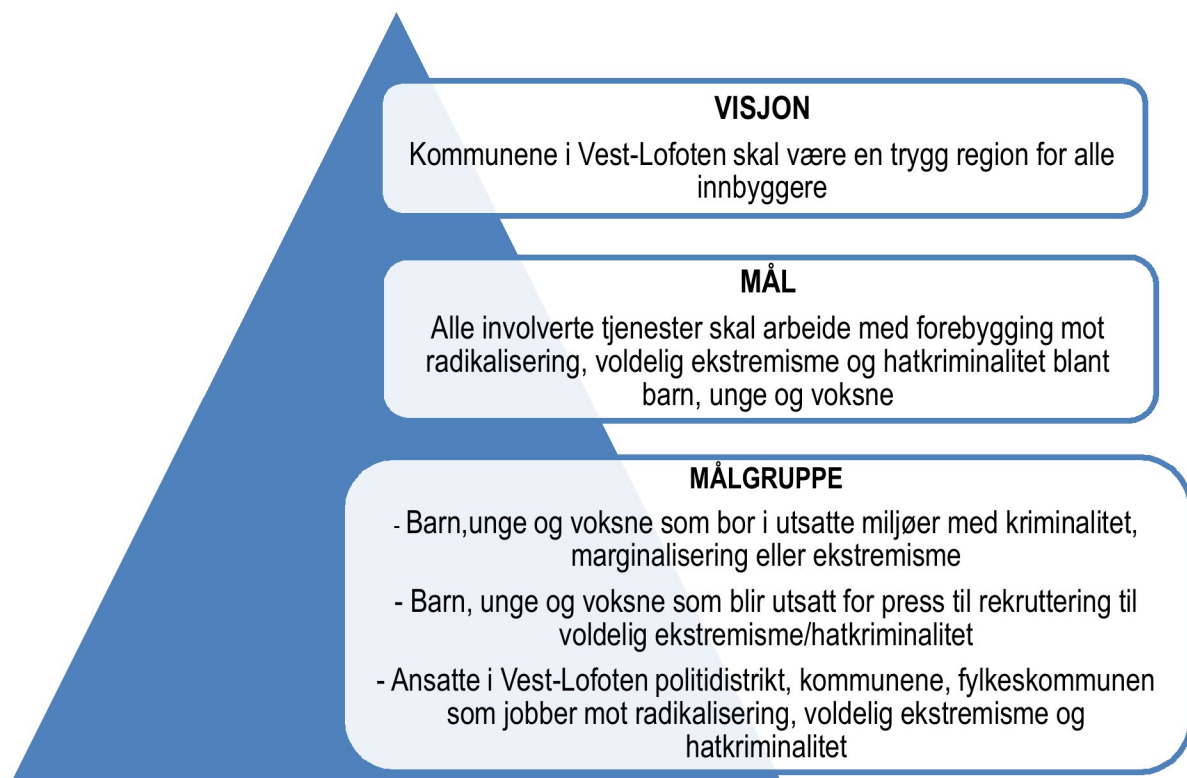

4. Visjon, mål og målgruppe

Arbeidet med forebygging av radikaliserings, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet omfatter flere tjenester i kommunen, fylkeskommunen, stat, frivillige organisasjoner og privat virksomhet.

For å sikre at alle berørte tjenester jobber målrettet og forebyggende er det viktig å ha felles visjon, mål og hvilke målgrupper som er i fokus.

I vår lokale handlingsplan har vi:

5. Satsingsområder og tiltak

Det legges frem flere konkrete tiltak i den lokale handlingsplanen mot radikaliserings, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet. Tiltakene er politisk forankret i kommunene og i politirådet.

Tiltakene knyttes til handlingsplanens mål og innsatsområder og er tverrsektorielle, hvor kommune, fylkeskommune og politi står sentralt.

Tiltak som tydelig ligger under beredskap, skal implementeres i kommunens og politiets beredskapsplaner.

Satsingsområde 1 - sikre samordning, koordinering og samarbeid

A. Nasjonal handlingsplan

Regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme fra 2014 beskriver ansvarsforhold i kommune, fylkeskommune og stat, og legges til grunn for det videre arbeidet lokalt.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten, Vest-Lofoten Lensmannskontor og Nordland Fylkeskommune
Forankring: Justis- og beredskapsdepartementet

B. Lokal handlingsplan

Lokal forankring av ansvar for forebygging av radikaliserings, ekstremisme og hatkriminalitet. Radikaliseringkontakt i politidistriktet skal samarbeide nært med lokalt politi og PST. Det er utpekt lokal kontakt ved Vest-Lofoten lensmannskontor som kan samarbeide i saker som om radikaliserings, ekstremisme og hatkriminalitet. SLT koordinatorene i kommunene har også et ansvar med tanke på forebyggende arbeid.

Ansvar: Kommunene, i Vest-Lofoten, Vest-Lofoten Lensmannskontor og Nordland Fylkeskommune
Forankring: Nasjonal og lokal handlingsplan mot radikaliserings, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet

C. Ressursgruppe – kommune, politi og tro- og livssyn

Ressursgruppen består av politi, kommune og utvalgte tros og livssynsorganisasjoner, ungdomsrepresentanter, og skal samarbeide om kriminalitetsforebyggende tiltak og bidra i oppgaven om å skape et tryggere samfunn for alle innbyggere. Ressursgruppen skal også samhandle og jobbe aktivt for å forebygge radikaliserings, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten, Vest-Lofoten Lensmannskontor og trossamfunn
Forankring: Kommunene i Vest-Lofoten, politiråd og tros- og livssynsorganisasjoner

Satsingsområde 2 – sikre trygge og inkluderende kommuner og skoler

A. Sikre trygge og inkluderende kommuner og skoler for å motvirke mobbing, krenkelser, vold, radikaliserings og hatkriminalitet

I grunnskole og videregående skole arbeides det kontinuerlig med å oppnå trygge og inkluderende læringsmiljø gjennom flere tiltak. Global Dignity dag og MOT er sentrale tiltak, som er godt innarbeidet i skolene. I tillegg skal undervisningsmaterieell for ungdomskoler, VG1 og VG2 som er utarbeidet av Oslo kommune, Utdanningsetaten tas i bruk av grunnskole og Vest-Lofoten videregående skole for å forebygge/avdekke radikaliserings og ekstrem vold.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten og Vest-Lofoten videregående skole
Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme og kompetansemål i samfunnsfag i 10.klasse for grunnskoler og VG1 og VG2 i videregående skole

B. Voldelig ekstremisme, kriminalitet og psykisk helse – kompetanse og samarbeid

Regionalt ressurscenter for vold, traumatisk tress og selvmordsforebygging (RVTS Øst) bistår helsesektor og andre sektorer i distriktene med å utvikle kompetanse og tilbud til aktuelle målgrupper.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten og Vest-Lofoten Lensmannskontor

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme 2014

Satsingsområde 3 – sikre tett og målrettet oppfølging av ekstreme miljøer og enkelt personer

A. Styrke mulighetene til å forebygging for personer over 18 år

Kommunene og politiet har ett svakere lovmessig grunnlag for å gripe inn med forebyggende tiltak og oppsøkende virksomhet for personer over 18 år. Vest-Lofoten Lensmannskontor og kommunene går gjennom begrensinger, muligheter og alternativer i dialog med andre statlige instanser slik at innsatsen rettet mot personer over 18 år kan styrkes.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten og Vest-Lofoten Lensmannskontor

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme 2014

B. Bekymrings- og oppfølgingssamtaler

Bekymringssamtaler er en metode/verktøy som mye benyttes av politi i arbeidet med unge lovbrøyttere. Bekymringssamtalen skal også inkludere punkter for å avklare og forebygge voldelig ekstremisme og hatkriminalitet blant unge lovbrøyttere. Som en videreføring av bekymringssamtale kan ungdom/foresatt få tilbud om oppfølgingssamtaler med SLT.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten og Vest-Lofoten Lensmannskontor

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme 2014

C. Informasjon og veiledning av foreldre, foresatte, ektefeller og familie

Kommunene, skolene og politiet tilrettelegger for informasjon og veiledning av foreldre, foresatte, ektefeller familie og venner. Vestvågøy kommune har sertifiserte ICDP veiledere som kan benyttes til familieveiledning. Flyktning og innvandererheten bidrar med informasjon til deltakere i kommunens introduksjonsprogram.

Kommunene i Vest-Lofoten har utarbeidet en foreldreveileder med relevant informasjon og kontaktinformasjon.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten og Vest-Lofoten Lensmannskontor

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme 2014 og kommunestyrene i Vest-Lofoten

D. Oppfølging av personer

Vest-Lofoten Lensmannskontor og kommunene vil ha ett nært samarbeid med straffegjennomføringsinstansene når det gjelder oppfølging av unge, radikalisererte og ekstremister. Målet for samarbeidet er forebygging gjennom støtte, dialog, re-sosialisering og avradikalisering.

Det utarbeides lokale rutiner som skal benyttes av politi og kommunene for å sikre oppfølging av personer som kan bli rekruttert til eller som har deltatt i konflikter eller kamphandlinger i utlandet. Det skal også være fokus på eksisterende rutiner for SLT for raskt å kunne forebygge og håndtere omfattende barne- og ungdomskriminalitet.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten, Vest-Lofoten Lensmannskontor, SLT og kriminalomsorg

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme 2014

E. Personer uten fast bosted i Norge

Gjennom mange år er det blitt registrert personer uten fast bosted i Norge. De fleste er innvandrere uten fast bosted/eller uten lovlig opphold i Norge. Det finnes radikaliserte og ekstremismer innenfor disse gruppene som kommunen og politiet ikke er kjent med.

Ansvar: PU, PST og UDI

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme 2014

Satsingsområde 4 – sikre informasjon, kompetanseutvikling og kunnskapsoverføring

A. Veileder for forebygging av radikalisering, voldelig ekstremisme og hatkriminalitet

Kommunene i Vest-Lofoten og politirådet i regionen har utarbeidet en veileder som kan benyttes når det oppstår bekymringer. Veilederen skal benyttes av ansatte i kommunen, fylkes kommunen, politi og andre aktuelle instanser.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten og Vest-Lofoten Lensmannskontor

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme 2014 og kommunestyrene i Vest-Lofoten

B. Kompetanseutvikling og kunnskapsoverføring

Økt kompetanse og informasjon er en viktig forutsetning for målrettet innsats og utvikling av forebyggende tiltak. 10.klassetrinn i grunnskole og VG1, VG2 i Vest-Lofoten videregående skole vil ta i bruk undervisningsopplegg mot radikalisering og voldelig ekstremisme, tilpasset fagplanen i samfunnsfag, for å sikre informasjon og kunnskap ut til den yngste målgruppen.

Det er også ett stort behov for kompetanseheving for relevante aktører, spesielt førstelinjetjenester. For å øke kompetansen for de aktuelle tjenestene kan RVTS Øst benyttes, samt deltakelse på fagkonferanser.

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten og Vest-Lofoten Lensmannskontor

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikalisering, og voldelig ekstremisme 2014 og opplæringsplaner for kommunene i Vest-Lofoten.

C. Informasjon på internett og sosiale medier

Internett er en arena for kommunikasjon, informasjon og læring, men også en arena for trusler, krenkelser, hatkriminalitet og ekstremisme. Det er behov for å øke kompetanse og overvåking av hatkriminalitet og ekstremisme på nett og samarbeid med PST og andre relevante instanser vil være viktig.

Det er etablert flere nettsider som omhandler informasjon, forskning og kompetanse innenfor arbeidsfeltet radikalisering, ekstrem vold og hatkriminalitet. Etablerte nettsider vil bli benyttet aktivt i arbeidet rundt forebygging og kompetanseheving.

www.radikalisering.no , www.utveier.no , www.salto.oslo.kommune.no, www.dembra.no

Ansvar: Kommunene i Vest-Lofoten og Vest-Lofoten Lensmannskontor

Forankring: Nasjonal handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme 2014

Kontaktinformasjon:

SLT koordinator Vestvågøy	99 46 35 58	lars.bakke@vestvagoy.kommune.no
SLT koordinator Flakstad/Moskenes	95 17 38 79	anne.gina.martinsen@flakstad.kommune.no
Politi	02800	www.politiet.no
Radikaliseringskontakt, politiet	02800	www.politiet.no
Politiets sikkerhetstjeneste(PST)	02800	www.pst.no
Barneombudet	22 99 39 50	www.barneombudet.no
Ung.no	46 61 50 00	www.ung.no
Regionalt ressurscenter for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging – RVTS	22 58 60 00	www.rvts.no
Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – psykisk helse og barnevern – RKBU	73 55 15 00	www.rbup.no
Likestillings- og diskriminerings Ombudet	23 15 73 00	www.ldo.no

